

Hmeljar

IZDAJA:
KMETIJSKA
PROIZVAJALNA
POSLOVNA ZVEZA
V ŽALCU

Delegati iz Jugoslavije
skupaj z delegati ostalih članic
Evropskega hmeljarskega biroja
na 10. kongresu v Londonu

Inž. Zvone Pelikan:

Utrinki z 10. kongresa EHB v Londonu

Deseti kongres Evropskega biroja je bil letos v Londonu. Zasedal je v dneh od 16. do 18. avgusta ob udeležbi 8 delegacij članic EHB in opazovalcev iz Vzhodne Nemčije, Madžarske in Amerike.

Celotno delo kongresa se je odvijalo pod vtisom hmeljne krize, ki je močno prizadela skoraj vse pridelovalce hmelja. Zato se je razprava na kongresu v glavnem sukala okrog vzrokov krize in ukrepov, da se le-ta omili in odpravi. Vzroki za nastalo stanje v trgovini

s hmeljem so jasni. Proizvodnja hmelja v svetu nenehno narašča zaradi razširjevanja hmeljišč in vedno večjih hektarskih pridelkov. Zelo močne pa so tudi težnje nekaterih držav, ki so doslej hmelj uvažale, da same pridelajo dovolj hmelja doma. Svetovna proizvodnja piva sicer nenehno narašča, vendar na žalost ne narašča vspešno z njo tudi potrošnja hmelja, ker so pivovaritelji dodatek hmelja zmanjšali. Rešitev je torej ena sama. Proizvodnjo hmelja je potrebno vskladiti s potroš-

njo. To pa je naloga vseh držav, ki pridelujejo večje količine hmelja za svetovni trg in ne samo nekaterih. Se vedno se namreč v raznih poročilih in statistikah EHB-ja raje navajajo podatki o izvozu hmelja v odstotkih lastne proizvodnje, ne pa težinsko, to je, koliko kilogramov hmelja plasirajo na svetovno tržišče, ker je količina izvoznega hmelja merilo za vpliv na svetovni trg.

Celotno delo kongresa zajema v skrajšani obliki naslednja resolucija:

Resolucija 10. kongresa EHB

Delegati evropske hmeljarske organizacije iz Španije, Belgije, Nemčije, Anglije, Francije, Jugoslavije, Poljske in Čehoslovaške, ki so se sestali na generalnem zasedanju v Londonu dne 17. 8. 1960 ob priložnosti 10. evropskega hmeljarskega kongresa

1. ugotavljajo, da je bila prodaja hmelja v letu 1959 (82.154 ton) zelo slična predlanski (81.400 ton), ter da je pridelok hmelja 8 članic evropskega hmeljarskega biroja celo manjši (45.741 to) od predlanskega (48.028 ton);

2. ugotavljajo, da je svetovna produkcija v letu 1959 (82.154 ton) zelo slična predlanski (81.400 ton), ter da je pridelok hmelja 8 članic evropskega hmeljarskega biroja celo manjši (45.741 to) od predlanskega (48.028 ton);

3. z zadovoljstvom ugotavljajo, da je svetovna produkcija piva od 390.000.000 hl v letu 1958 porasla na 402.000.000 hl v letu 1959. Na žalost pa povprečen dodatek hmelja na 1 hl

pada zaradi višje pivovarske vrednosti hmelja in boljše pivovarske tehnike;

4. čestitajo angleškemu hmeljarjem zaradi njihove edinstvene in vzorne organizacije trgovine, ki jim na osnovi perspektivnega in racionalnega ravnotežja med ponudbo in povpraševanjem zagotavlja primerne cene;

5. jemljejo na znanje namero hmeljarskih organizacij dežel skupnega evropskega trga (Belgija, Nemčija, Francija), da v smislu pogodbe v Rimu težijo za enotno organizacijo trga;

6. zavedajo se, da je sedanja hmeljna kriza nastala zaradi neracionalne organizacije trga, kajti presežek hmelja ne more ustvariti ravnotežja, ker je hmelj lahko pokvarljiv proizvod s hipersenzibilnim trgom. Zato so bili podvzeti prvi koraki, da se popravi škoda, ki je nastala zaradi slabe organizacije trga;

7. strinjajo se, da se sedanje površine hmeljišč do naslednjega kongresa leta 1961 ne

bodo povečevale in da se ne zniža cena hmelja pod 400—350 mark za 50 kg, kar bi zagotovilo obstoj hmeljarskih obratov. Diferenca v ceni od 400 do 350 mark nastane zaradi različnega hektarskega pridelka v različnih državah, ki pridelujejo hmelj. V tej ceni ni dobička in je krit samo izreden riziko in proizvodni stroški pridelovanja hmelja;

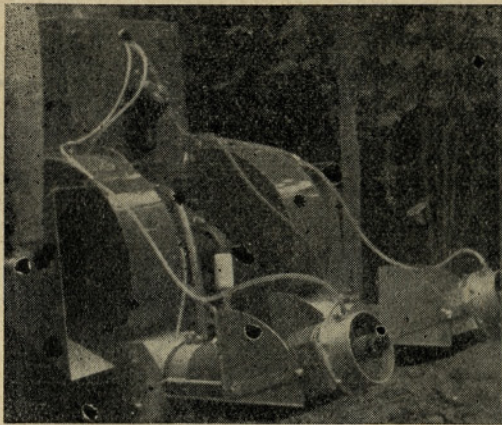
8. zahtevajo, da države, ki v večji meri izvažajo hmelj, ukrenejo vse, da preprečijo padec cen pod proizvodne stroške v lastni deželi in ostalih deželah, ki so le posredno prizadete;

9. priporočajo medsebojne občasne stike med Združenjem evropskih pivovariteljev (E. B. C.) in njegovim analitičnim odborom na eni strani in Evropskim hmeljarskim birojem ter njegovo znanstveno komisijo na drugi strani;

10. sprejmejo povabilo jugoslovanske delegacije, da se udeležijo 11 kongresa E. H. B., ki bo leta 1961 v Jugoslaviji.

Ves čas kongresa je prevladovalo delovno in konstruktivno vzdušje brez medsebojnih očitkov za stanje na svetovnem trgu s hmeljem. To pa je predvsem zasluga gostiteljev in delovnega predsedstva, ki zasluzita za svoje delo vse priznanje. Sklep, da bo prihodnje zasedanje E. H. B. v Jugoslaviji, so vsi delegati tople pozdravili.

V času kongresa EHB je zasedala tudi tehnična komisija, ki je obravnavala predvsem vprašanja v zvezi s strojnim obiranjem hmelja. Prebrano je bilo poročilo češkega delegata g. Miloša Knakala o dosedanjih izkušnjah

Molikator kakršnega uporabljajo angleški hmeljarji

strojnega obiranja hmelja in pa referat dr. ing. M. Hupfauerja o raziskovanjih trgalnega postopka pri strojih za obiranje hmelja s pomočjo posebne filmske kamere, ki napravi 600—1500 posnetkov v sekundi. Glede strojev za obiranje hmelja prevladuje splošno mnenje, da še niso tehnično dovolj dognani, ker dajo preveč odpadka. Vendar pa kljub temu število strojev za obiranje hmelja nenehno narašča. To zelo dobro potrjujejo naslednji podatki o številu obiralnih strojev v Nemčiji:

Leta 1957	13 strojev
leta 1958	33 strojev
leta 1959	60 strojev
leta 1960	600 strojev

Po izjavah delegatov iz Zahodne Nemčije bodo letos pri njih s stroji obrali že 40—50 % hmelja.

Tehnična komisija je opravila tudi zelo

pomembno delo, da je zbrala strokovne izraze iz hmeljarstva različnih narodov in jih izdala v obliki malega slovarja tehničnih izrazov v osmih jezikih.

Poročilo o proučevanju najprimernejšega načina transporta hmeljnih rastlin z njive do obiralnega stroja, je podal g. Martin iz Wye Collega. Ob zaključku zasedanja je tehnična komisija dala priporočilo proizvajalcem obiralnih strojev, da jih čimprej tehnično izpopolnijo, tako da bodo delali z najmanjšimi izgubami.

Izven uradnega dela zasedanja EHB so angleški gostitelji pripravili delegatom zelo pester program raznih strokovnih in turističnih ogledov. Tako so si delegati lahko ogledali pivovarno Whitbread, londonsko пристanišče, skladišče sadja, Canterburyško katedralo, posestvo s hmeljem, Wye College in sušilnice v Beltringu. Za nas Jugoslovane, ki še nismo videli angleških nasadov hmelja, je bil pač ogled farne najbolj zanimiv. Zanimivo je to, da je večina hmeljišč v Angliji obdana z visoko živo mejo ali pa z zavesami iz jute, ki ščitijo hmeljišča pred vetrom. Zičnice so sicer nižje kot pri nas, največ pet metrov visoke,

Tako sidrajo v nemških hmeljiščih

Detalj iz angleškega hmeljišča

vendar pa so rastline izredno košate in nastavijo storžke že nizko pri tleh. Na farmi, ki smo jo obiskali, trosijo po hmeljiščih odpadke tekstilne industrije in to nekaj centimetrov na debelo z namenom, da ohranijo strukturo tal, katero kvari pogosto gaženje strojev. Ob tej priliki smo si lahko ogledali še celo vrsto molikatorjev, prašilnikov in drugih strojev, ki jih angleški hmeljarji z uspehom uporabljajo.

Ko smo se delegati iz 11 različnih držav po zaključnem večeru v Beltringu poslavljali in klicali »Na svidenje v Jugoslaviji«, smo si bili edini v tem, da je 10. kongres EHB ob odlični organizaciji angleških gostiteljev uspel, da je nakazal pot k reševanju hmeljarskih problemov in da je mnogo prispeval k medsebojnemu zblizevanju in spoznavanju različnih narodov.

Značilnosti svetovne proizvodnje hmelja in piva v letu 1959-60

(Izvleček iz poročila generalnega sekretarja EHB, Dr. Schneiderja za leto 1959-60 na zasedanju v Londonu)

Pridelek hmelja v letu 1959 je bil kakovostno odličen in količinsko dober. Izredno slaba, da ne rečem porazna, pa je bila cena.

Hmeljske krize se periodično ponavljajo. Padec cen 1957—1959 je podoben onemu v letih 1926—1929. Naše reakcije na te krize so take: Iščemo vzroke in predlagamo ukrepe, da bi jih preprečili. Vsi ukrepi pa ostanejo neuspešni, če jih ne uporabljamo v duhu tesnega mednarodnega sodelovanja.

Najvažnejši vzroki, ki so povzročili padec cene, so naslednji:

1. Povečanje površin hmeljišč
2. Težnja dežel, ki so tradicionalne uvoznice hmelja, da si ga same pridelajo dovolj za lastne potrebe
3. Visoki povprečni pridelki na hektar
4. Zaloge hmelja iz prejšnjih let
5. Manjša poraba hmelja za hektoliter piva zaradi povečane pivovarske vrednosti hmelja

6. Boljša pivovarska tehnika, ki omogoča boljše izkoriščanje hmelja v pivovarnah

7. Zaloge hmelja v pivovarnah v začetku nove sezone

8. Počasen nakup hmelja od strani pivovarnarjev

9. Krizna psihoza, ki zadržuje nakupovanje

10. Govornice, ki vzbujajo strah zaradi neprodanih viškov

11. Denarne potrebe hmeljarjev za obiranje

12. Panika pri hmeljarjih

13. Močna konkurenca na svetovnem tržišču.

Razmerje med svetovno proizvodnjo hmelja in proizvodnjo piva kaže prikaz 1. Da bi lahko napravili zaključke, ki bi bili čimbolj realni, moramo primerjati številke o proizvodnji hmelja letošnjega leta s proizvodnjo piva v naslednjem letu, ker se letos pridelani hmelj uporabi v naslednjem letu.

Če cenimo svetovno proizvodnjo piva v letu 1952 približno na 82.000 ton, ugotovimo, da znaša doziranje hmelja v pivu 200 gr na hl.

Še točnejše podatke dobimo, če primerjamo proizvodnjo hmelja in piva v zadnjih šestih letih.

Značilnosti svetovne proizvodnje hmelja in piva

Leto	Svetovna proizvodnja hmelja v tonah	Leto	Svetovna proizvodnja piva v milj. hl	Matem. povprečje gr./hl
1953	68.921	1954	323	213
1954	64.605	1955	348	186
1955	62.429	1956	362	172
1956	58.055	1957	386	150
1957	66.693	1958	390	171
1958	81.196	1959	402	202
Povprečno 1953/58				182

Če upoštevamo še kalo pri skladiščenju, neprodan hmelj in hmelj uporabljen za druge namene, lahko zakrožimo porabo hmelja na 180 gr na hl piva.

Iz tega sledi, da so pivovarne vsega sveta ob padcu cen 1959 povečale svoje zaloge za 10 % in tako spet kompletirale v letu 1957 zmanjšane zaloge.

Pred l. 1953 je bilo povprečno doziranje hmelja v pivu vedno 200 gr/hl. V naslednjih letih pa so bile doze zaradi pomanjkanja hmelja manjše.

Kakšna je reakcija hmeljarjev v deželah, ki jih je prizadela kriza?

Vsaka kriza ima posledice. Posledice so lahko takojšnje ali dolgotrajne, odvisne so tudi od gospodarskega sistema dežele. Drugače se odražajo v deželah s svobodnim gospodarstvom in drugače v deželah s planskim gospodarstvom. Nadalje se posledice krize odražajo drugače v deželah, kjer proizvodnja ne krije potreb, kot v deželah, kjer proizvodnja krije lastne potrebe in v deželah, ki hmelj izvažajo.

Države, ki s proizvodnjo hmelja krijejo lastne potrebe (Anglija, Poljska), ne povzročajo krize, nosijo pa vse posledice krize v svobodnem gospodarstvu. Neobčutljive za krizo pa so take dežele v planskem gospodarstvu, kar velja za Anglijo in Poljsko.

Dežele, ki s proizvodnjo ne krijejo lastnih potreb, tudi niso krive, da nastopijo krize. Nosijo pa posledice krize v svobodnem gospodarskem sistemu (Belgija, Francija) medtem, ko so države s planskim gospodarstvom zaščitene (Španija).

Povzročiteljice kriz so države, ki hmelj izvažajo. Te morajo torej vložiti največ truda za odstranitev krize in njenih posledic (Nemčija, ZDA, Češkoslovaška in Jugoslavija).

Močna konkurenca teh štirih dežel na svetovnem tržišču že pri malih svetovnih viških hmelja povzroča padec cen na svetovnem tržišču, torej v vseh deželah s prostim deviznim poslovanjem.

Zato je v interesu vsakega in vseh, da bodo tržišča teh dežel organizirana, da bo normalno letino mogoče prodati vsaj za ceno, ki je enaka proizvodnim stroškom in da se eventualni viški odstranijo brez posledic za proizvajalce drugih dežel.

V poročilu je nadalje kratek oris hmeljarstva drugih držav, ki niso članice EHB.

Vzhodna Nemčija: Površine hmeljišč stalno rastejo, ker se hoče država v 6 do 8 letih v proizvodnji hmelja osamosvojiti. Površine hmeljišč so obsegale v letu 1959 1.150 ha, v letu 1958 pa 950 ha. Perspektivni plan pa predvideva 3.200 ha. Proizvodnja piva je znašala leta 1958 12 milj. hl.

Argentina: Zadnji pridelok hmelja, ki je bil obran v februarju in marcu, je precej trpel zaradi suše in vročine, ki je trajala od decembra do februarja. Ker pa so hmeljišča v okolici Rio Negra umetno namakali, je bil pridelok zadovoljiv.

Avstralija: Pridelok v letu 1960, ki so ga obirali februarja in marca tega leta, je bil manjši kot leta 1959. Leta 1959 so ga pridelali 1.862 ton, leta 1960 pa 1.724 ton. Ker se ocenjuje, da potrebuje Avstralija letno okrog 2.050 ton hmelja, ga mora uvažati. Od 22. februarja 1960 dalje, so ukinjene vse dotakratne omejitve pri uvozu hmelja.

Avstrija: Proizvodnja hmelja stalno raste. Pridelki so bili:

1957	46 ton
1958	73 ton
1959	okrog 90 ton

Potrošnja piva pa je bila:

1957/58	5.016.658 hl
1958/59	4.711.209 hl

Vzrok zmanjšanju potrošnje v letu 1958/59 je deževno in hladno poletje 1959. Sicer pa se je potrošnja piva v zadnjih 10. letih podvojila.

Kanada: Potrošnja piva je dosegla leta 1959 10.874.785 hl, leta 1958 pa 10.135.007 hl. Povečanje znaša 7 %.

Madžarska: Potrošnja piva se je v zadnjih 20 letih 10-krat povečala. Trenutno znaša 30 litrov na prebivalca, perspektivno pa računajo, da bodo potrošili 50 litrov.

Proizvodnja piva stalno narašča in je znašala:

Leta	
1951	981.000 hl
1952	1.250.000 hl
1953	1.686.000 hl
1954	1.989.000 hl
1955	2.354.000 hl
1956	2.408.000 hl
1957	2.735.000 hl
1958	3.070.000 hl
1959	3.200.000 hl

Japonska: Največja hmeljarska področja imajo skupaj 715 ha hmelja. Pridelujejo le sorto »Shimshuwase«, ki je podobna ameriškimi sortam. Uporabljajo tudi moderne obirne stroje. Hmeljarske sušilnice so last pivovarne, ki se ukvarjajo tudi s poskusništvom v hmeljarstvu. Ker s proizvodnjo še ne krijejo svojih potreb, podvzamejo vse mere, da bi se vsvobodili uvoza hmelja.

Rumunija: Potrošnja piva je znašala:

Leta	
1951	954.000 hl
1952	1.184.000 hl
1953	1.245.000 hl
1954	1.362.000 hl
1955	1.308.000 hl
1956	1.312.000 hl
1957	1.557.000 hl
1958	1.560.000 hl

Švedska: Švedske pivovarne so proizvedle od 1. 10. 1957 do 30. 9. 1958 2.777.080 hl piva. Porabile so 335 ton hmelja. Povprečna poraba je znašala torej 120,63 gr hmelja na hl.

Švica: Letošnja proizvodnja znaša na isti površini 9 ha, 12,5 ton, v preteklem letu pa 14,5 ton. Zmanjšanje pridelka je povzročila suša spomladi 1959.

Potrošnja piva je znašala leta 1958/59 3.240.000 hl ali 62 litrov na prebivalca.

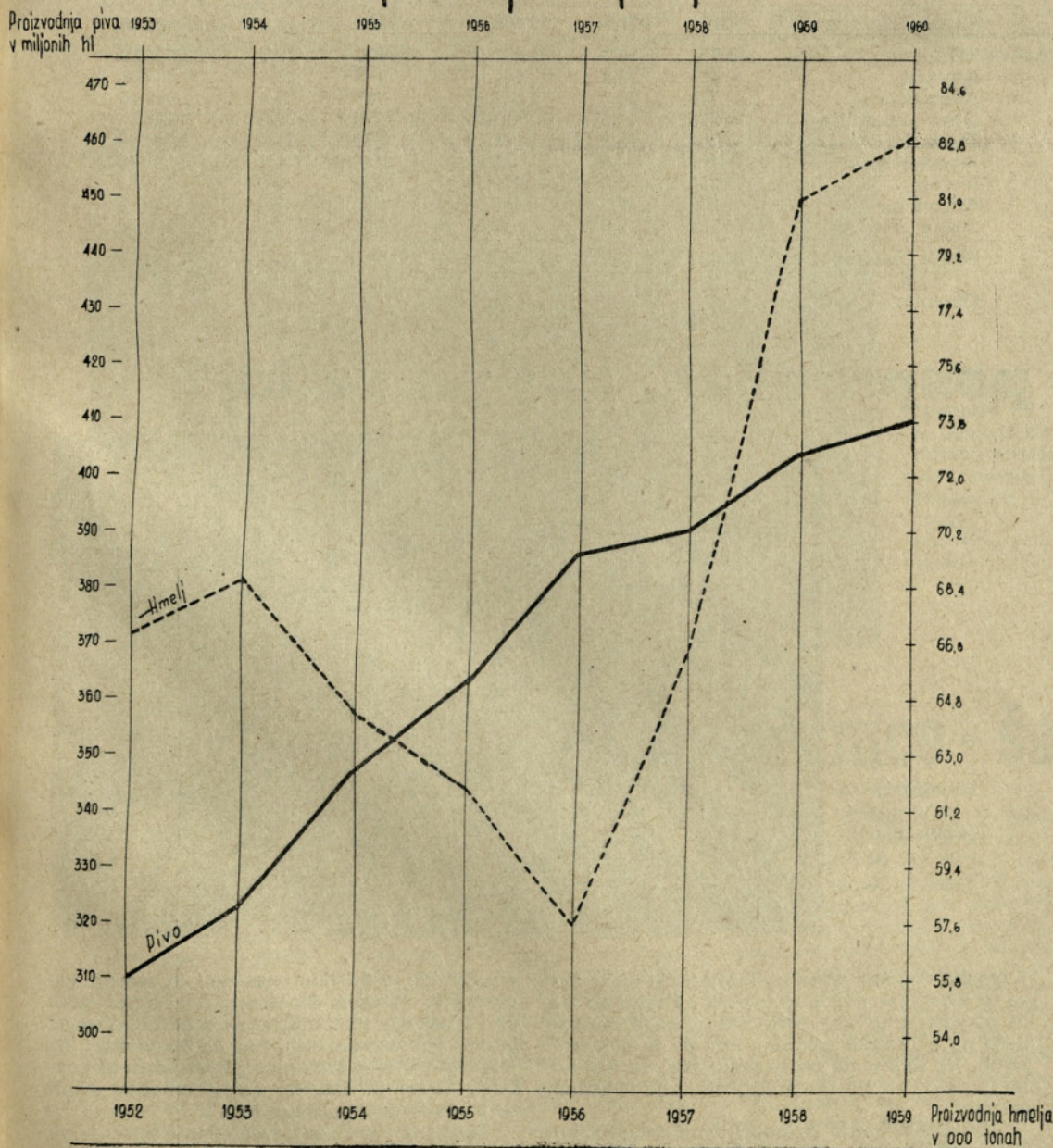
Sovjetska zveza: Zadnja leta je posvetila Sovjetska zveza mnogo pozornosti hmeljarstvu. Najvažnejše hmeljarsko središče je Žitomir v Ukrajini. Sovjetska zveza je trenutno po proizvodnji piva na 4. mestu na svetu.

Po letih je znašala proizvodnja piva:

Leta	
1951	15.190.000 hl
1952	16.180.000 hl
1953	18.300.000 hl
1954	18.950.000 hl
1955	18.470.000 hl
1956	18.070.000 hl
1957	19.000.000 hl
1958	19.300.000 hl
1959	preko 20.000.000 hl

Po 7-letnem načrtu se bo proizvodnja piva dvignila za 51 % in bo znašala leta 1965 34.800.000 hl.

Prikaz 1 Svetovna proizvodnja hmelja in piva

ZDA: Proizvodnja hmelja je znašala:

Leto	Površina ha	Pridelek na ha	Skupni pridelek ton
1958	13.522	16,2 mtc	21.957
1959	13.400	17,6 mtc	23.685

Tabela 1

Primerjava površin hmeljišč leta 1959 in 1960.

Država	Površina ha		Povečanje ha	Zmanjšanje ha
	1959	1960		
Belgija	960	960	—	—
Češkoslovaška	8.400	8.400	—	—
Zah. Nemčija	8.738	8.405	—	333
Anglija	8.221	8.133	—	88
Španija	697	865	160	—
Francija	1.639	1.580	—	59
Jugoslavija	3.410	3.845	435	—
Poljska	1.856	2.053	197	—
Skupaj	33.921	34.241	800	480

Tabela 2

Ocenitev pridelka 1960 v primerjavi s pridelkom 1959 v tonah.

Država	Pridelek v tonah		Povečanje ha	Zmanjšanje ha
	1959	1960		
Belgija	1.650,0	1.700	50,0	—
Češkoslovaška	5.950,0	6.250	300,0	—
Zah. Nemčija	18.010,7	16.000	—	2.010,7
Anglija	11.362,3	12.575	1.212,7	—
Španija	363,7	425	61,3	—
Francija	2.325,0	2.375	50,0	—
Jugoslavija	4.457,1	4.100	—	357,1
Poljska	1.642,5	1.800	157,5	—
Skupaj	45.761,3	45.225	1.831,5	2.367,8

Inž. Tone Wagner:

Pridelek je pospravljen, kaj pa sedaj?

Zopet je hmeljna sezona za nami. Hmelj smo obrali, posušili in ga vskladiščili. Na skladiščih, na kupih ali pa — kar je še boljše — že pobasan čaka, da ga odkupno podjetje prevzame. Tako količina, kot tudi kakovost letošnjega pridelka je zadovoljiva. Vremenske prilike so kljub začetnim neugodnostim bile take, da so dale dober pridelek. Obiranje je potekalo brez zastojev; v nekaterih primerih pa je le prevelika vročina in suša proti koncu obiranja povzročila, da so morali hmeljarji pustiti nekaj hmelja neobranega. Storški so se zaradi vročine in suše posušili. K sreči je tega bilo le malo in še to proti koncu obiranja.

Sedaj je naša skrb, da se nam hmelj na skladišču ne pokvari. Redno ga moramo kontrolirati, da se nam na skladišču ne ogreje. To preverjamo z jeklenimi žicami v balah ali pa opazujemo izgled hmeljevega kupa. Kup mora ostati raven, na površini ne sme nastati nikaka vdolbina. Čim opazimo, da se je kup uleknil, moramo hmelj premetati in ga prezračiti. Pobasan hmelj kontroliramo z jeklenimi žicami. Če se je ugrel, moramo hmelj iztresti iz vreč in ga razprostreti po podu. To pa so le grobi primeri nepravilnega sušenja in vskladiščenja in se pri izkušenem hmeljarju skoraj ne morajo dogoditi. Vendar je potrebno, da nanje opozorimo, kajti dokler je hmelj doma — pa čeprav pobasan ali dobro suh na kupu — še vedno mora gospodar nanj paziti in ga večkrat pregledati.

Skladišča in sušilnice, ki so že prazne, popravimo in uredimo. Zlasti sedaj, ko nastopa

Poudariti je treba, da je leta 1959 ostalo 627 ton hmelja neobranega. V primerjavi z letom 1959 so letos zmanjšali površine za 1.538 ha.

Potrošnja piva se ceni v letu 1959 na 103.000.000 hl.

V tabeli 1 so prikazane površine hmeljišč v letu 1959 in 1960. V nekaterih državah so ostale površine iste, v drugih so se zmanjšale

ali pa tudi povečale. Celotno povečanje znaša le 320 ha.

V tabeli 2 je podana ocena pridelka za leto 1960 v primerjavi s pridelkom v letu 1959. Po tej oceni bo pridelek v letu 1960 za 536,3 ton manjši.

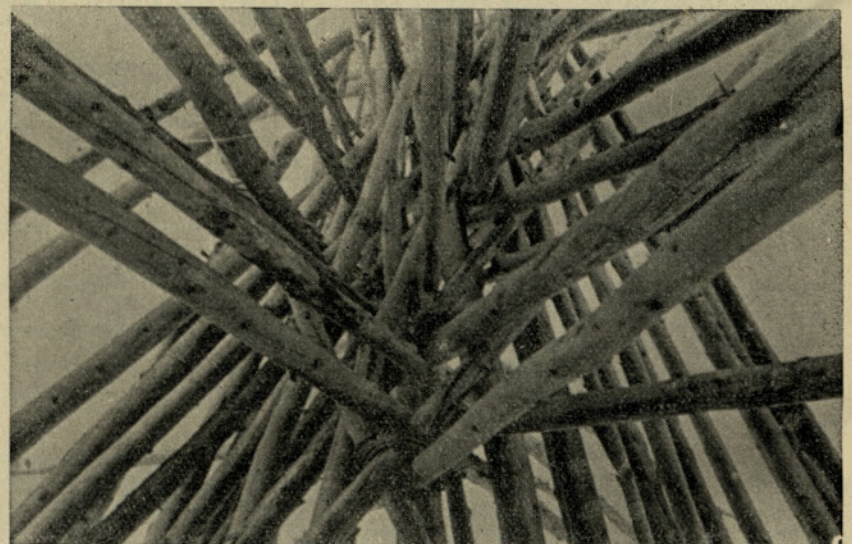
Svetovna proizvodnja hmelja in površine hmeljišč za leto 1958 in 1959 so podane v tabeli 3.

Tabela 3

POVRŠINE HMEJLIŠČ IN PRIDELKI V LETIH 1958 IN 1959.

Države	1958			1959		
	Površina ha	Pridelek mtc/ha	Pridelek v tonah	Površina ha	Pridelek mtc/ha	Pridelek v tonah
Zahodna Nemčija	8.741	20,0	17.454,80	8.738	20,6	18.010,65
Francija	1.624	13,9	2.256,00	1.639	14,2	2.325,00
Belgija	925	18,4	1.702,00	960	17,2	1.650,00
Skupaj EWG dežele	11.290	19,0	21.412,80	11.337	19,4	21.985,65
Španija	618	5,8	361,35	697	5,2	363,65
Jugoslavija	3.110	9,7	3.023,00	3.410	13,1	4.457,15
Češkoslovaška	8.200	7,9	6.506,90	8.400	7,1	5.950,00
Anglija	8.537	18,0	15.374,10	8.221	13,8	11.362,30
Poljska	1.878	7,2	1.350,00	1.856	8,8	1.642,55
Skupaj EHB dežele	33.633	14,3	48.028,15	33.921	13,5	45.761,30
Vzhodna Nemčija	950	10,5	1.000,00	1.150	11,5	1.326,65
Madžarska	270	2,7	72,05	358	3,5	123,90
Danska	20 ¹	6,0	12,00	20	6,0	12,00
Švedska	9 ¹	6,1	5,50	9	6,1	5,50
Avstrija	93	7,9	73,00	95	9,5	90,00
Rumunija	300 ¹	8,3	250,00	400	8,1	325,00
Švica	9	16,2	14,55	9	13,9	12,50
Sovjetska zveza	12.000	5,0	6.000,00	12.000	5,0	6.000,00
Skupaj Evropa	47.284	11,7	55.455,25	47.962	11,2	53.656,85
ZDA	13.522	16,2	21.957,25	13.400	17,7	23.685,10
Kanada	485	13,3	644,15	475	15,5	735,00
Avstralija	774	20,2	1.564,90	757	24,6	1.862,45
Nova Zelandija	275	14,6	401,35	270	18,3	494,55
Japonska	754	13,1	989,30	872	14,4	1.255,20
Mandjurija	100 ¹	4,5	45,00	100	4,5	45,00
Koreja	300 ¹	5,0	150,00	300	5,0	150,00
Argentina	222	5,5	122,45	305	5,1	156,00
Južna Afrika	101	6,9	70,05	105	10,9	114,50
Skupaj ves svet	63.817	12,7	81.399,70	64.546	12,7	82.154,65

Opomba: ¹ Ocenitev.

Hmeljevke so v piramidi, jesenska dela so tu

jesensko deževno vreme, bomo lažje našli čas za to. Sušilnice moramo očistiti od vrha do tal in pomesti tudi vse etaže skladišča. Hmeljne koše na skladišču zložimo, kar pa je pokvarjenih, jih dajmo že sedaj popraviti, da nas ne bo to delo zateklo tik pred prihodnjo obiralno sezono.

Hmeljišča imajo že popolnoma drugo sliko kot pred obiranjem. Hmeljevke so postavljene

v piramide, v žičnicah pa stoji in sameva samo žično ogrodje. To kaže, da se približuje čas zimskega mirovanja za rastlino. Vendar bi bilo popolnoma napačno, če bi smatrali, da je s tem za letos tudi hmeljarjevo delo že končano. Sedaj je čas, ko začne hmeljar delati za pridelek prihodnjega leta.

Hmeljna rastlina je večletna. Prezimijo pa le štori (sadeži) v zemlji. Na njih so očesa, iz

Hmeljevina v žičnici je zvita in dozorena

katerih poženejo spomladi novi poganjki. Stori se morajo za prihodnje leto okrepiti. V njih se mora nabrati dovolj asimilatov (organskih snovi), ki v prihodnji pomladi služijo rastlini za začetno rast. Hmelj se jeseni pripravlja na zimski počitek. Organske snovi potujejo iz trt, iz listov, skratka iz hmeljevine v koreniko. Hmeljevina dozoreva, rumeni in se končno posuši. Čim ugodnejše je vreme za dozorevanje hmeljevine, čimveč je sonca in toplote po obiranju, tem bolj še zeleni listi asimilirajo in naberejo več organske snovi. Hmeljevina v takem vremenu počasi zori in korenika dobi večjo zalogo rastlinske hrane za spomladansko

rast. Slehernemu hmeljarju mora biti to delovanje rastline poznano. Hmeljar ne sme rezati hmeljevine prej, dokler ni popolnoma dozorela. Če hmeljevino prezgodaj režemo, si s tem oslabimo rastlino in že naprej zmanjšamo pridelok prihodnjega leta. To je tudi eden glavnih problemov, ki še ni rešen pri strojnem obiranju. Ker imamo stroje, ki obirajo hmelj, postavljene pod lopami, hmeljne trte pa dovažamo iz njive, moramo hmeljevino odrezati pri obiranju. S tem pa prekinemo že v septembru asimilacijo rastline in ker se ni dovolj organskih snovi nateklo v koreniko, se zmanjša pridelok v prihodnjem letu za petino. Pri nas, kjer obiramo ročno, zaenkrat tega problema še ni v takem obsegu kot tam, kjer so popolnoma vezani na strojno obiranje. Torej počakajmo z rezjo hmeljevine do njene popolne zrelosti.

Zrelo hmeljevino porežemo in jo zmečemo na kupe, kjer jo v suhem jesenskem vremenu sežgemo. Od velike rastlinske mase ostane le pepel, rudninske snovi. Hmeljevino pa lahko tudi kompostiramo. Kompostiranje hmeljevine je zamudno delo in se lahko izvaja le v nasadih na hmeljevke, kjer nimamo žice. Žica, ki nam je služila za vodilo, ovira vso pripravo, še bolj pa obdelavo kompostnega kupa. Zato bomo v vseh žičnih nasadih hmeljevino sežigali. Žico, ki nam po sežigu ostane, odstranimo s hmeljišča. Pepel, ki je zlasti bogat na kaliju, pa po hmeljišču razstrosimo. Sežig organske mase, ki je v hmeljišču nastala, ni umesten tam, kjer razpolagamo z majhnimi površinami hmeljišč in kjer nam primanjkuje organskih snovi. V takem primeru se odločimo za kompostiranje hmeljevine.

Ko smo hmeljevino odstranili, je hmeljišče pripravljeno za temeljno obdelavo in gnojenje. Naj pripomnimo, da ne bi smelo ostati nobeno hmeljišče jeseni neobdelano. Medtem ko z letno obdelavo skrbimo, da ima rastlina dovolj zraka, vode, rastlinskih snovi in da se hme-

ljišče ne zapleveli, je pomen temeljne obdelave povsem drugi. Po rezji zemljo med vrstami globoko obdelamo.

Jeseni preorano zemljo mraz bolje zmrviči, zemlja vsrka več vlage, ki zmrzne in razžene zbite grude. S temeljno obdelavo tudi najuspešnejše zatiramo plevel. Ob temeljni obdelavi pa zemljo v hmeljiščih tudi obogatimo z organsko snovjo, če jo pognojimo z gnojem.

Temeljno obdelavo v hmeljiščih moramo opraviti v jeseni. Zlasti je to važno za težko zemljo, paziti pa moramo, da je ne obdelujemo v mokroti. Hlevski gnoj uporabljamo na srednjetežki in težki zemlji vsako drugo leto 300 q; na lahki zemlji pa raje vsako leto 150 do 200 q/ha. S hlevskim gnojem vnesemo v zemljo predvsem organsko maso, ki se nam pretvarja v humus. Zemlja postane rahlejša in godnejša. Drobnoživke, ki tudi pridejo z gno-

Sušilnica KZ Sevnica, zgrajena tik pred obiranjem, vendar je svojo nalogo dobro opravila

jem v zemljo, pospešijo razkroj različnih organskih snovi in pripravljajo mineralno hrano za rastlino, poleg tega pa izboljšujejo fizikalne lastnosti zemlje. Hlevski gnoj ali razstrosimo med vrstami hmelja in ga nato zaorjemo, ali pa ga zaorjemo v razore, ki jih napravimo med vrstami. Gnoja ne smemo pustiti na površini zemlje, kajti s tem se njegova vrednost precej zmanjša. Ko smo gnoj razstrosili, preorjemo s plugom vso površino med vrstami tako, da orjemo od sredine proti vsaki vrsti; zemljo mečemo proti sredini, proč od vrst. Z zadnjo vrsto, ki poteka že tik ob vrsti hmeljskih štorov, pa odorjemo hmelj. S tem, ko smo zaorali hlevski gnoj, temeljito obdelali zemljo in hmelj odorali, pa smo končali z obdelovanjem do spomladi. Tako pripravljeno hmeljišče bo mraz udal in zmrvičil, spomladi pa ga bomo lažje odkopavali.

Jesenska temeljna obdelava je opravljena. Zorano zemljo med vrstami hmelja bo mraz zmrvičil in ugodil.

Tik pred setvijo pšenice - še besedo, dve

Kmetijski inštitut Slovenije je posredoval v »Kmečkem glasu« z dne 15. septembra našim kmetovalcem obširnejša strokovna navodila za setev italijanskih sort pšenice. Navodila so izpopolnjena z novimi izkušnjami, ki jih je Inštitut zbral pri pridelovanju že znanih in na novo uvedenih visokorodnih sort pšenice. Naši podnebni in talni pogoji se nedvomno razlikujejo od pogojev, v katerih so te sorte vzgojene. Zato moramo slediti novim izkušnjam in jih upoštevati v praksi. Ne bo odveč, če še enkrat pazljivo prečitamo sestavek v »Kmečkem glasu«. Nekaj napotkov pa dajemo še iz izkušenj, ki jih imamo z uspešnim pridelovanjem italijank na našem področju.

V jeseni 1958 smo posejali na področju Poslovne zveze le okrog 200 ha italijanskih sort ali manj kot 20 % vse pšenice, lansko jesen pa že preko 900 ha ali okrog 80 % vseh površin pod pšenico. Praktično so v dveh letih italijanske sorte skoraj popolnoma izpodrinile stare, manj proizvodne sorte, razen v višinskih predelih, kjer ni priporočljiva setev italijank. Vsekakor edinstven uspeh. To dejstvo najzgovorneje dokazuje vrednost novo uvedenih sort, s katerimi smo uspeli dva, včasih celo tri in večkrat povečati hektarske pridelke. Iz priprav sklepamo, da bodo proizvajalci tudi letos sejali v ravninskih predelih izključno italijanske sorte, višinske predele pa osvaja prav tako zelo rodna nova sorta hellkorn.

Očitno pa je, da še nismo izkoristili vseh sposobnosti teh visokorodnih sort, zato poskušajmo z letošnjo setvijo še izboljšati pridelovanje pšenice.

Izbor sorte: V tem času, ko smo tik pred setvijo, bo verjetno težko menjati sorto, vendar ne bo odveč reči nekaj besed.

Za celjski okraj so določene sorte: san pasture, produtore, leonardo in hellkorn. **Leonardo** bo verjetno sorta bodočnosti, ker bo s svojimi odlikami našla mesto v naših pogojih pridelovanja pšenice. Je odporna proti mrazu, rji in poleganju, se ne osipa (žetev) in da odlične pridelke. Za letos še žal ni dovolj priznanega semena.

Ostanejo torej san pastore in produtore ter hellkorn, že poznane in preizkušene sorte.

San pastore je sorta, ki bo tudi v bodoče še naša vodilna sorta. Izredno je prilagodljiva tudi na manj godne zemlje, odporna je proti mrazu in poleganju, obenem pa daje visoke in zanesljive pridelke. Slabo stran, da se po zoritvi usipa, bomo ublažili z nabavo novih kombajnov.

Produtore je sorta, ki smo jo lani na novo uvedli. Spada med najintenzivnejše sorte — z drugo besedo, zahteva najboljšo zemljo in popolno agrotehniko. V povračilo pa da res velike pridelke. Na našem področju je dobro prestala preizkušnjo. Povsod, kjer so ji kmetovalci nudili zahtevane pogoje, je dala re-

cem v višjih legah z ostrejšo klimo, da se odločijo za to sorto, ki je enako odporna proti mrazu kot bavarska kraljica ali U1, vendar pa da večje in zanesljivejše pridelke. Zahteva seveda boljše pripravo zemlje, posebno pa izdatnejše gnojenje.

Virgilio moramo izločiti iz našega izbora, ker da nesigurne in nizke pridelke. Enako ne priporočamo **fiorello**, ki zahteva posebne in podnebne pogoje.

SEME: Ponovno poudarjamo, da bomo najsigurnejše pridelovali pšenico, če bomo sejali **priznano, čisto seme**. Nekoliko višji izdatek se bogato obrestuje. Semenska služba nudi dovolj priznanega semena.

Zgodnja in pravilna setev zagotavlja zdrav, gost in izenačen posevek

korodne pridelke. Izgleda, da ji ustrezajo naši podnebni pogoji. Zato jo še v naprej priporočamo, seveda le za globoke težje in plodne zemlje. Ne smemo je pa sejati v slabša, plitka ali peščena tla. Strogo se ravnajmo tudi po navodilih za agrotehniko. Ker je nekoliko poznejša od san pastore in se ne osipa, bo tudi razpored kombajniranja lažji.

V površinskih predelih se čvrsto uveljavlja avstrijska, zelo rodna sorta **hellkorn**. Na področju kmetijske zadruge Šoštanj je že tako čislana, da so segli po njej celo dolinski kmetovalci. Toplo priporočamo vsem proizvajal-

V kolikor pa smo se odločili za lastno seme, zahteva že občinski odlok o agrominimumu, da moramo seme **obvezno očistiti in razkužiti**. Čiščenje je veljavno samo na selektorjih, ki obenem tudi seme razkužujejo. Kmetijske zadruge morajo v tem cilju dosledno izvesti organizacijo in voditi kontrolo nad posejanim semenom. Brez teh ukrepov bomo dosegli le polovičen uspeh.

KOLIČINA SEMENA: Pri letošnjih posevkih smo opazili, da so bili prereditki in na račun tega smo pridelali precej manj zrna, kot bi

ga sicer lahko. Italijanke namreč ne le prenesejo gosto setev, temveč jo zahtevajo, če hočemo doseči velike pridelke. Zato priporočamo, da letos določimo večjo količino semena na ha. Glede na čistočo, kaljivost, absolutno težo semena in na pripravo zemlje, se naj gibljejo količine semena od 220 do 250 kg na ha.

SETEV: Nepotrebno je še poudarjati prednosti strojne setve pri žitih. Pri setvi italijank pa moramo omeniti, da je od pravilne strojne setve v veliki meri odvisno prezimovanje posevka. Italijanske sorte so občutljivejše na mraz. Globina in enakomernost setve pa bo vplivala na izdržljivost rastlin v zimi. Zrno ne sme pasti ne pregloboko, ne preplitko v zemljo. Slednje se dogaja pri ročni setvi ter setvi z lahкими vprežnimi sejalnici. Odlično se je izkazala **fergusonova sejalnica**, ki najenakomernije zakopava zrno v zemljo. Na lahkih zemljah reguliramo globino na 4—5 cm, na težjih pa na 3—4 cm.

ČAS SETVE: V Vojvodini so letos pridelali za 15—20 % manj zrna na ha, kot lani. Dr. Bonfioli, italijanski strokovnjak za pridelovanje pšenice, trdi, da je nižjim pridelkom vzrok v prvi vrsti prepozna setev.

Za dobro rast, prezimovanje in visoke pridelke je zgodnja setev odločilne važnosti. V naših vremenskih pogojih pa je pravočasna setev še važnejša, ker lahko poznim posevkom, včasih še zgodnja zima škoduje. Zato ne odlašajmo! Po 20. oktobru bo setev že tvegana.

Glede priprave zemlje, gnojenja, nege in ostalih ukrepov si še enkrat prečitajte navodila v »Kmečkem glasu«. Sicer se bomo pa na posamezne agrotehnične ukrepe še povrnili v našem listu s posebnimi napotki.

KRMSKA MEŠANICA: Skupna setev ječmena in italijanske sorte pšenice je dala zadovoljive pridelke. Kaže, da bi s tako kombinirano setvijo nadaljevali. Mešanico uporabljamo kot odlično krepko krmo za živino. Pribiti pa moramo, da je za krmsko mešanico potrebno opraviti enako pripravo zemlje, gnojenje in ostale ukrepe kot za italijanke. Najbolj ustrežna je sorta san pastore in ječmen peragis, ki ga nabavimo za to priliko v semensarni.

Pridelovanje pšenice je pri nas še važna proizvodnja, zato izboljšamo pridelovanje z odpravljanjem napak, da si zagotovimo zanesljivejše pridelke.

Inž. Marovi Stane

Inž. Kač Miljeva:

Cuprablau - novi bakreni fungicid

Za zatiranje peronospor na hmelju uporabljamo dve vrsti kemičnih pripravkov: bakrena sredstva in organske fungicide. Obe grupi imata svoje prednosti in pomanjkljivosti. Naštejmo ene in druge:

Bakrena sredstva uporabljamo za škropljenje proti rastlinskim boleznim že blizu 80 let. Njihovo fungicidno delovanje je odlično in zaradi počasnega izpiranja tudi dolgotrajno. Na žalost kažejo zlasti v hladnem in deževnem vremenu, posebno v nekaterih posevkih in nasadih precejšnjo fitotoksičnost. Posebno nevarna so bakrena sredstva v sadovnjakih po cvetenju. Pa tudi v vinogradih in na drugih posevkih vplivajo nekoliko zadržujoče na razvoj rastlin. Modra galica ima razen tega še eno pomanjkljivost, to je, da je pripravljanje bordoške ali burgundske brozge precej zamudno.

Organska sredstva (ditan, kaptan in druga), kažejo dobra fungicidna dejstva, je pa njihovo delovanje nekoliko kratkotrajnejše kot pri bakrenih sredstvih. Večina med njimi stimulatивно vpliva na razvoj rastline, pa tudi na izgled plodov. Redkokdaj povzročajo na škropljenih rastlinah požige, zlasti ditan tudi v zvišanih koncentracijah ni fitotoksičen. Razen tega kažejo nekatera med njimi tudi malce kurativno delovanje, to se pravi, da preprečijo nadaljnji razvoj glivice tudi tedaj, če so

se že začele razvijati iz trosov. Seveda je kurativno delovanje omejeno na prav kratek čas in noben organski fungicid ne more ozdraviti rastline, na kateri so se že pokazali znaki

obolenja. Bakrena sredstva pa so izrazito preventivna.

Če končno primerjamo še ceno obeh vrst sredstev, vidimo da je precej ugodnejša za

Da pridelamo kvalitetno blago moramo škropiti z kakovostnim sredstvom

bakrena sredstva. Organski pripravki so po ukinitvi regresa približno za 40 % dražji od bakrenih.

Upoštevaljoč prednosti enih in drugih, bo mo za škropljenje hmeljišč proti peronospori takole izbrali sredstva: Za prva škropljenja organske fungicide in to zaradi stimulativnega delovanja in zaradi tega, ker za prva škropljenja porabimo manj škropiva in tako ne pride preveč do izraza višja cena sredstva. Pri prvih škropljenjih želimo čim hitreje delovanje, medtem ko dolgotrajnost pa zaradi nagle rasti hmelja ni potrebna. V cvet škropimo z bakrenimi pripravki. Rastlina je izrasla, zato želimo čim dolgotrajnejšo delovanje. Poraba škropiva je velika (2.000 do 3.000 litrov vode na ha), zato je cena pri izbiri škropiva zelo odločilna. Po cvetju še za prvo škropljenje uporabljamo bakrena sredstva v nižji koncentraciji. Ko pa so storški oblikovani, škropimo če je potrebno z ditanom, ki ne pušča peg.

Kot vidimo, uporabimo v hmeljiščih za zatiranje peronospore $\frac{2}{3}$ do $\frac{3}{4}$ bakrenih sredstev, ostalo pa ditan ali orthocide. Od bakrenih sredstev so danes v rabi sledeči pripravki: **modra galica** in tako imenovana **zelena bakrena sredstva** (na bazi bakrenega oksiklorida), **rdeča** (na bazi bakrenega oksidula) in **modra** (na bazi bakrenega hidroksida). Modro galico neutraliziramo z apnom (bordoška brozga) ali s kalcimirano sodo (burgumska brozga) uporabljamo za zadnja škropljenja v vinogradih in za zimsko »plava« škropljenja v sadovnjakih. V hmeljiščih, krompiriških in v sadovnjakih za škropljenje pred cvetjem so najbolj razširjeni tako imenovani zeleni pripravki na bazi bakrenega oksiklorida, ki vsebujejo 25 ali 50 % aktivnega bakra (**bakreno apno 25** ali **bakreno apno 50**). Bakreno apno je močljiv prašek. Sredstva na bazi aktiviranega bakrenega oksiklorida pa imamo v obliki paste (**supercuprenox**, **lirocuprox**). Zaradi finejših delcev je poraba bakra pri pastah manjša. Negativna stran bakrenih past pa je, da jih ne moremo vskladiščiti za dalj časa.

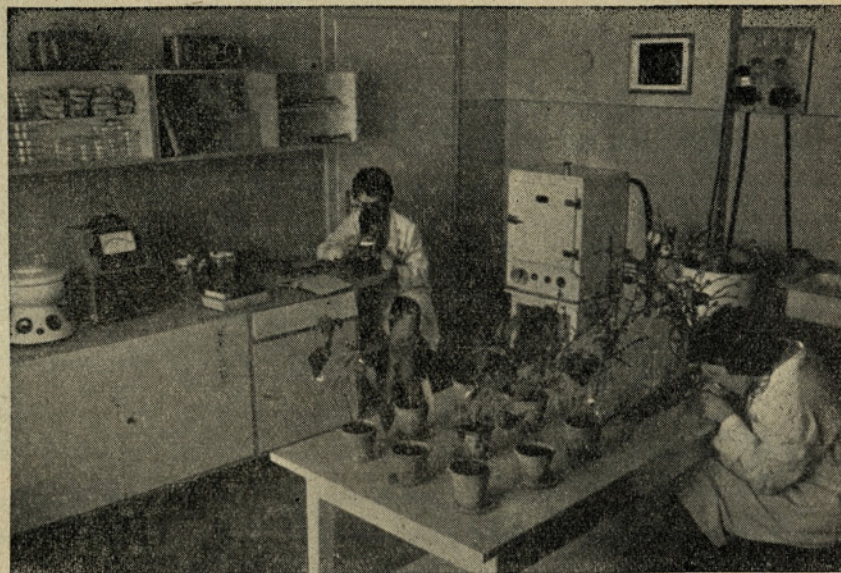
Med bakrenimi sredstvi poznamo še rdeča bakrena sredstva na bazi bakrenega oksidula in to v obliki suspenzije (**perenox**) ali pa v obliki paste (Kupfer sandoz special). Ta sredstva, čeprav imajo dobro fungicidno delovanje, se niso uveljavila v hmeljarstvu, ker puščajo na rastlini preočitne madeže.

V zadnjem času so se pojavili v vrsti bakrenih pripravkov tako imenovani modri bakreni pripravki, na bazi aktiviranega bakrenega oksiklorida. Letos smo tudi pri nas preiskovali **cuprablau** — **modri bakreni pripravek** in smo bili z izidom preizkušanja zadovoljniji.

Cuprablau je izredno fina suspenzija, ki vsebuje 38 do 40 % aktivnega bakra. Preizku-

Preizkušnja novih ahasicidov v laboratoriju na fizolu

Fitopatološki laboratorij na Inštitutu za hmeljarstvo

šali smo ga v primerjavi z organskimi in bakrenimi sredstvi v hmeljišču tov. Goričana v kmetijski zadrugi Strmec in povabili k ocenjevanju poiskusnih parcelic tudi zaščitne referente iz zadrug in kmetijskih gospodarstev. Posebno se je priljubil hmeljarjem, ki so ga uporabljali, zaradi lepe modre barve na hmelju in zato, ker pri škropljenju zaradi izredno finih delcev ne maši šob.

Preizkušali smo ga tudi v krompiriških proti fitoftori, v vinogradih proti peronospori in v sadovnjakih za predevetna škropljenja. Pokazal je, da je v delovanju enak drugim kvalitetnim bakrenim pripravkom. Drugi so ga preizkušali z uspehom še na pesi in v vrtinarstvu. Priporočamo ga za sledeča škropljenja:

za hmelj proti peronospori v 0,5 % koncentraciji, po cvetenju pa v 0,3 % koncentraciji;

za sadno drevje za zimsko »modro« škropljenje v 2 % koncentraciji, za prvo predevetno škropljenje pa v 0,4 % koncentraciji ali pa skupaj z koloidnim žveplom (0,5 % konc.) v 0,1 % koncentraciji;

za krompir proti fitoftori potrebujemo 3 do 6 kg cuprablaua na hektar;

za peso proti cerkospori potrebujemo 4,5 do 6 kg cuprablaua na hektar;

za paradižnik proti plesni v 0,5 % koncentraciji;

za ribez proti listni pegavosti v 0,5 % koncentraciji in

za maline proti sušici v 0,5 % koncentraciji.

Ob tej priliki, naj vas opozorim, da uporabljamo bakrena sredstva samo za prvo škropljenje pred cvetenjem in sadovnjakih, za drugo škropljenje pred cvetenjem pa vzemimo raje koloidno žveplo in dodajmo samo nizek odstotek bakrenega apna.

V hmeljarstvu bo našlo novo sredstvo široko uporabo tako zaradi fungicidnih in fizikalnih lastnosti, kakor tudi zaradi ugodne cene. Kilogram sredstva stane 322 din, torej plačamo za 100 litrov škropiva 161 din, kar je med fungicidi proti peronospori najugodnejša cena.

OBJAVA

ONZ OLO Celje obvešča vse voznike motornih vozil (amaterje, poklicne in traktoriste), da se bo zamenjava vozni-

ških dovoljenj za okraj Celje vršila od 26. 9. 1960 do 24. 12. 1960 po naslednjem abecednem redu:

A	ponedeljek	26. 9. 1960		
B	torek	27. 9. 1960		
C	sreda	28. 9. 1960		
Č	četrtek	29. 9. 1960		
D	od petka	30. 9. 1960	do srede	5. 10. 1960
E	četrtek	6. 10. 1960		
F	od petka	7. 10. 1960	do sobote	8. 10. 1960
G	od ponedeljka	10. 10. 1960	do četrтка	13. 10. 1960
HI	od petka	14. 10. 1960	do ponedeljka	17. 10. 1960
J	od torka	18. 10. 1960	do četrтка	20. 10. 1960
K	od petka	21. 10. 1960	do srede	2. 11. 1960
L	od četrтка	3. 11. 1960	do sobote	5. 11. 1960
M	od ponedeljka	7. 11. 1960	do četrтка	10. 11. 1960
N	petek	11. 11. 1960		
O	od sobote	12. 11. 1960	do ponedeljka	14. 11. 1960
P	od torka	15. 11. 1960	do srede	23. 11. 1960
R	od četrтка	24. 11. 1960	do ponedeljka	28. 11. 1960
S	od četrтка	1. 12. 1960	do ponedeljka	5. 12. 1960
Š	od torka	6. 12. 1960	do sobote	10. 12. 1960
T	od ponedeljka	12. 12. 1960	do srede	14. 12. 1960
U	četrtek	15. 12. 1960		
V	od petka	16. 12. 1960	do torka	20. 12. 1960
ZZ	od srede	21. 12. 1960	do sobote	24. 12. 1960

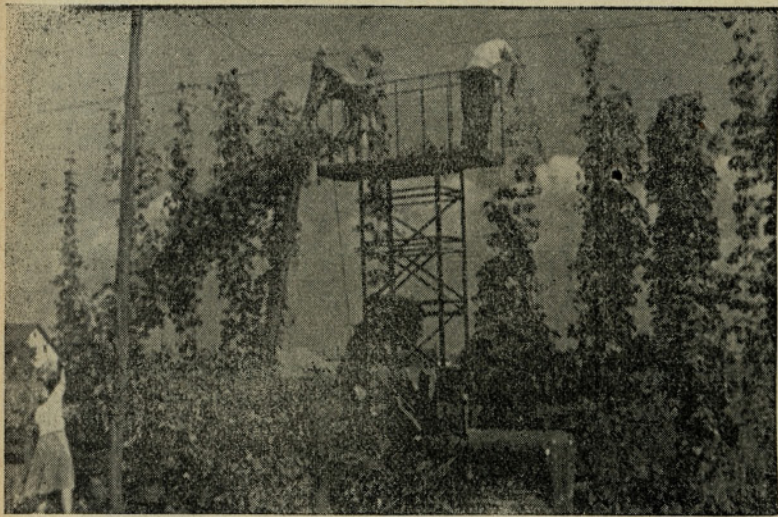
Vsi lastniki vozniških dovoljenj naj osebno po gornjem razporedu oddajo vozniško dovoljenje na pristojnih občinskih ljudskih odborih — oddelkih in odsekih za notranje zadeve. Pri zamenjavi morajo vsi vozniki predložiti dve fotografiji velikosti 3,5 cm krat 4,5 cm. Poklicni vozniki »D« kategorije morajo

prinesti poleg fotografij tudi zdravniško spričevalo.

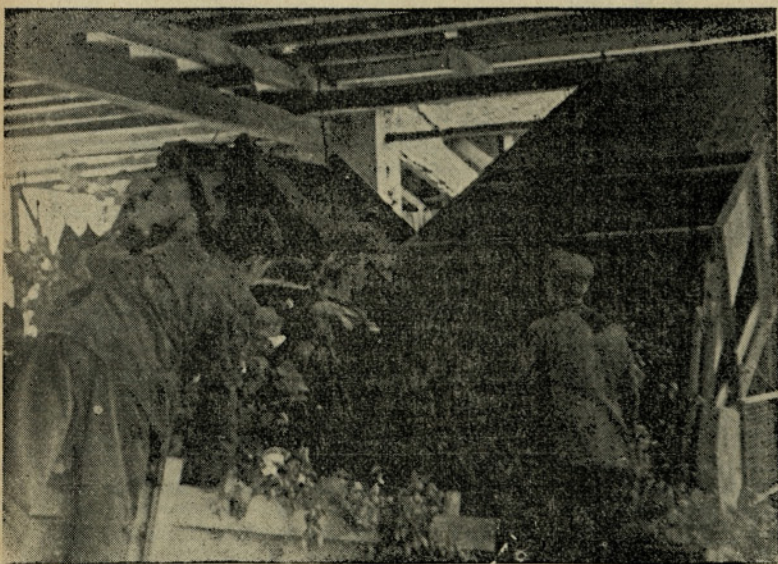
Vse informacije v zvezi z zamenjavo vozniških dovoljenj za voznike motornih vozil dobite na pristojnih občinskih ljudskih odborih — oddelkih in odsekih za notranje zadeve.

Iz pisarne ONZ Celje

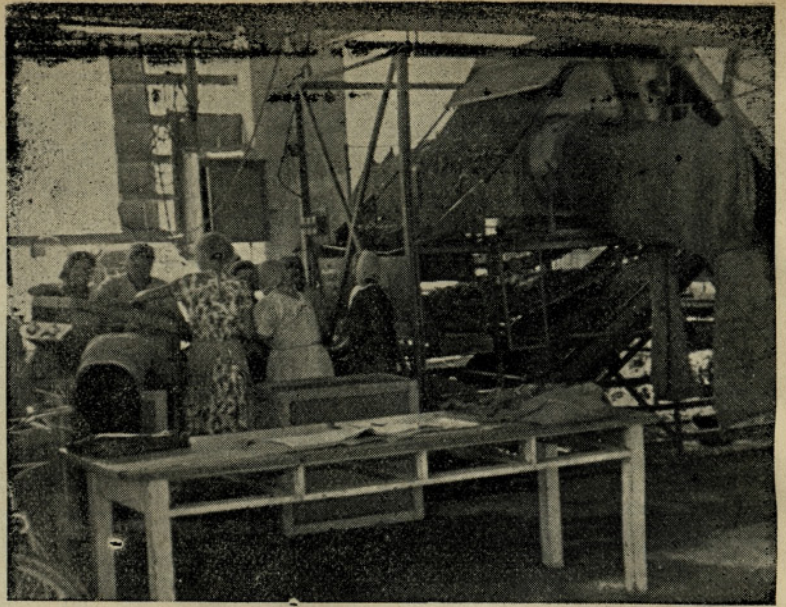
Tudi pri nas bo sčasoma strojno obiranje hmelja postala ekonomska nujnost

1. V žičnici režejo hmelj za strojno obiranje. Na traktor so si postavili stolp, da gre delo hitro in pravilno od rok.

2. Hmelj vlagajo v stroj.

3. Sortirni del stroja za obiranje hmelja.

4. Tudi pri strojnem obiranju so potrebne še pridne roke. Na sortirni mizi izbirajo rjave, ali drugače poškodovane storžke.

Povsod po svetu se v hmeljiščih bolj in bolj uveljavljajo stroji za obiranje hmelja. Prvi so začeli obirati strojno v Ameriki že pred 50 leti. Naglo pa se je strojno obiranje razvilo šele po drugi svetovni vojni. V Angliji so imeli v letu 1952 50 obiralnih strojev, leta 1955 pa so obrali s stroji že 30 % hmelja. V Nemčiji je obiral prvi stroj leta 1955, letos pa jih imajo že 600 in so obrali z njimi 40 % pridelka. Tudi na Čehoslovaškem jih hitro uvajajo.

Vzrok naglemu uvajanju stroja pri obiranju hmelja je pomanjkanje obiralcev in veliki stroški ročnega obiranja. Tak razvoj lahko v naslednjih letih pričakujemo tudi pri nas. Zato smo lani nabavili prvi stroj belgijske tvrdke »Allays« in ugotavljali kakovost obiranja, storilnost stroja in stroške obiranja v primerjavi z ročnimi. Rezultati poskusov v letu 1959 so bili na kratko taki: kakovost obiranja dobra, nastale pa so precejšnje izgube zaradi zdrobljenosti in neobranih storžkov, ki dosegajo 15—25 % pridelka. Storilnost ni bila velika. Bi se pa z boljše organizacijo dela in pri večjih hektarskih pridelkih lahko povečala. Stroški strojnega obiranja so v sedanjih pogojih višji od ročne (zaradi izgub), kar pa se bo z izboljšanjem strojev, za kar si prizadeva že nekaj inozemskih tvrdk, v bodoče najbrže zmanjšalo. Posredujemo Vam nekaj slik, posnetih na Kmetijskem gospodarstvu Lava, pri letošnjem strojnem obiranju.